

Pradžia>Jūsų teisės>Atsakovai (baudžiamosios bylos)

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

prancūzų**Atsakovai (baudžiamosios bylos)****Belgija**

Šiose duomenų suvestinėse paaiškinama, kas būna, kai asmuo įtariamas ar kaltinamas padaręs nusikaltimą, už kurį traukiama baudžiamoji atsakomybė. Informacijos apie nesunkius pažeidimus, pavyzdžiui, Kelių eismo taisyklių pažeidimus, už kuriuos paprastai skiriama bausmė, rasite 5 duomenų suvestinėje. Jeigu esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, visą informaciją apie savo teises rasite čia.

Trumpas baudžiamojo proceso aprašas

Toliau trumpai apžvelgiami įprasti baudžiamojo proceso etapai.

Ikiteisminį tyrimą atliekantys organai

Uždaroji kolegija ir kaltinimo kolegija (nagrinėjanti apeliacinius skundus) yra ikiteisminį tyrimą atliekantys organai. Jos tikrina, ar arešto orderis yra teisėtas, priima sprendimą dėl kardomojo kalinimo taikymo, kontroliuoja tyrimą ir priima sprendimą dėl bylos perdavimo teismui, kompetentingam bylą nagrinėti iš esmės.

Uždarojoje kolegijoje vykstantis procesas:

registruotu laišku siunčiamas šaukimas į teismą;

susipažįstama su teismo kanceliarijai pateikta byla;

prašoma prieš posėdį atlikti papildomas užduotis;

rengiamas posėdis, kuriame nagrinėjama, ar pakanka kaltės įrodymų, kad būtų galima nagrinėti bylą;

nagrinėjama byla ir nustatoma nutarties skelbimo diena;

skelbiama nutartis perduoti bylą kompetentingam teismui. Kaltinamasis neturi teisės šios nutarties apskusti apeliacine tvarka, nebent teisės aktuose yra numatyta išimtis.

Baudžiamųjų bylų teismai

Jeigu esate kaltinamas padaręs sunkią baudžiamąją veiką (už kurią baudžiama ne mažesne negu 26 EUR bauda ir (arba) laisvės atėmimu nuo aštuonių dienų iki penkerių metų), būsite kviečiamas atvykti į baudžiamųjų bylų teismą, kuris nustatys, ar esate kaltas dėl pateiktų kaltinimų, paskelbs išteisinamąjį arba apkaltinamąjį nuosprendį ir galbūt priteis atlyginti žalą nukentėjusiesiems. Baudžiamųjų bylų teismas gali Jus nubausti laisvės atėmimu iki 20 metų, jei nusikaltimas priskiriamas sunkiai baudžiamajai veikai.

Baudžiamųjų bylų teismuose vykstantis procesas:

teismo antstolis įteikia šaukimą į teismą;

susipažįstama su teismo kanceliarijai pateikta byla;

rengiamas teismo posėdis;

teisėjas vieną mėnesį nagrinėja bylą;

skelbiamas sprendimas;

suteikiama teisė teikti apeliaciją.

Prisiekusiųjų teismai

Jeigu esate kaltinamas padaręs sunkų nusikaltimą (už kurį skiriama didžiausia bausmė – laisvės atėmimas iki gyvos galvos), Jūsų byla siunčiama nagrinėti prisiekusiųjų teismui. Prisiekusiųjų kolegija, kurią sudaro 12 iš gyventojų atrinktų prisiekusiųjų, nustatys, ar esate kaltas dėl pateiktų kaltinimų. Jeigu būsite pripažintas kaltu, šie prisiekusieji kartu su prisiekusiųjų teismu, kurį sudaro trys teisėjai, nuspręš skirti bausmę. Tačiau sprendimą dėl galimiems nukentėjusiesiems mokėtinos kompensacijos sumos priims tik prisiekusiųjų teismas, jeigu šie nukentėjusieji prašys kompensacijos.

Prisiekusiųjų teismuose vykstantis procesas:

kaltinimo kolegija priima sprendimą perduoti bylą nagrinėti kompetentingam teismui ir teismo antstolis įteikia šaukimą į teismą;

susipažįstama su teismo kanceliarijai pateikta byla (paprastai pateikiama nemokama kopija);

rengiamas parengtinis teismo posėdis: sudaromas apklaustųjų liudytojų sąrašas ir burtais sudaroma prisiekusiųjų kolegija;

byla nagrinėjama žodžiu;

nagrinėjamas kaltumas, paskui gali būti aptariama bausmė ir civilinės žalos atlyginimas;

negalima teikti apeliacijos (galima teikti kasaciją).

Duomenų suvestinėse pateikiama informacija apie visus šiuos proceso etapus ir Jūsų teises. Ši informacija nėra lygiavertė advokato konsultacijoms ir skirta tik susipažinti.

Europos Komisijos vaidmuo

Pažymėtina, kad Europos Komisija nedalyvauja valstybėse narėse vykdomame baudžiamajame procese ir negali Jums padėti, jei norite pateikti skundą.

Šiose duomenų suvestinėse rasite informaciją, kaip ir kam galite pateikti skundus.

Norėdamas rasti reikiamą informaciją, spustelėkite tolesnes nuorodas.**1. Advokato konsultacijos****2. Mano teisės vykstant tyrimui**

Policijos areštas ir apklausa

Bylos parengtinis tyrimas

Bylos ikiteisminis tyrimas

Ypatingas atvejis: kardomasis kalinimas

Ikiteisminio tyrimo pabaiga

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

4. Mano teisės teismo procesui pasibaigus

5. Kelių eismo taisyklių pažeidimai ir kiti nesunkūs pažeidimai

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (nl) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

1. Advokato konsultacijos

Gauti nepriklausomas advokato konsultacijas ypač svarbu, jei kaip nors dalyvaujate baudžiamajame procese. Duomenų suvestinėse rasite atsakymą, kada ir kokiomis sąlygomis turite teisę į advokato pagalbą. Taip pat sužinosite, kaip advokatas Jums padės. Šioje bendrojoje duomenų suvestinėje sužinosite, kaip susirasti advokatą ir kas mokės advokato užmokestį, jei neturite galimybės jo sumokėti.

Kaip susirasti advokatą?

Kiekvienas Belgijos advokatas priklauso teisminės apygardos, kurioje yra jo biuras, advokatų tarybai. Briuselyje advokatų tarybą sudaro dvi asociacijos: prancūziškai kalbančių advokatų asociacija ir olandiškai kalbančių advokatų asociacija.

Prancūziškai ir vokiškai kalbančių advokatų tarybų asociaciją (pranc. *Ordre des Barreaux francophones et germanophone* (O.B.F.G.)) sudaro Valonijos regiono advokatų tarybos ir Briuselio prancūziškai kalbančių advokatų asociacija.

Asociaciją *Orde van de Vlaamse Balies* (O.V.B.) sudaro sostinės olandiškai kalbančių advokatų asociacija ir olandiškai kalbančių advokatų tarybos.

Advokatų sąrašą galima rasti abėcėlės tvarka pateikiamuose baltuosiuose ar geltonuosiuose puslapiuose arba internete (<https://avocats.be/fr> ar <http://www.advocaat.be/>). Advokato, paprastai ginančio baudžiamųjų bylų teismuose teisiamus asmenis, galite ieškoti naudodamiesi paieškos pagal pasirinktą temą (prancūzų kalba – *matière préférentielle*, olandų kalba – *voorkeurmaterie*) sistema (skyrius „baudžiamoji teisė“ (prancūzų kalba – *droit pénal*, olandų kalba – *strafrecht*).

Taip pat galite, ieškodamas pagal komuną arba teisminę apygardą, rasti netoli gyvenamosios vietos dirbančių advokatą.

Kiekvienos advokatų tarybos sekretoriatas taip pat gali pateikti savo advokatų sąrašą.

Į rekomenduotą advokatą taip pat galite tiesiogiai kreiptis el. paštu, laišku arba telefonu.

Advokato užmokestis

Paprastai užmokestį advokatui mokate Jūs. Prieš atliekant bet kokius veiksmus gali būti paprašyta sumokėti avansą. Užmokesčio suma nėra nustatyta įstatyme. Tačiau advokatas turi pranešti, kaip jis nustatys savo užmokestį: taikys valandinį tarifą pagal gynybai skirtą laiką ar vienodo dydžio mokesčių už paslaugą (konsultacijas, bylos skaitymą, ginamąją kalbą ir pan.).

Prie šių išlaidų pridedamos advokato biuro išlaidos ir teismo administracijai sumokėtos lėšos.

Jeigu neturite advokato paslaugoms apmokėti būtinų lėšų, galite prašyti, kad teisinės pagalbos biuras (pranc. *Bureau d'Aide Juridique*), kuriam priklauso Jūsų advokatas, suteiktų nemokamą teisinę pagalbą. Kiekvienos apygardos biurų sąrašas pateikiamas internete:

[prancūzų kalba](#),

[olandų kalba](#).

Nemokama advokato pagalba bus suteikta, jeigu gaunate socialinę pagalbą iš viešojo socialinės pagalbos centro (CPAS), garantuotas pagyvenusių asmenų pajamas ar pašalpas, kuriomis pakeičiamos neįgalųjų pajamos, išlaikote vaiką, gaunantį garantuotas šeimos išmokas, nuomojate socialinį būstą, esate nepilnametis, turite labai didelių skolų (teisme vykdoma bendra skolų sureguliuavimo procedūra), esate sulaikytasis, protokolu atvykti į teismą pakviestas kaltinamasis arba psichikos ligonis.

Nemokamą teisinę pagalbą taip pat gausite, jeigu gyvenate vienas ir Jūsų mėnesinės pajamos mažesnės negu 860 EUR arba jeigu gyvenate šeimoje ir Jūsų bei su Jumis gyvenančių pilnamečių asmenų bendros pajamos mažesnės negu 1 104 EUR (pridedant 145,16 EUR vienam išlaikomam asmeniui).

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (nl) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

2. Mano teisės tyrimo bei ikiteisminio tyrimo metu ir iki bylos perdavimo teismui

Koks yra tyrimo ir nusikaltimų ikiteisminio tyrimo tikslas?

Tyrimo ir nusikaltimų ikiteisminio tyrimo tikslas – rinkti nusikaltimo įrodymus ir tikrinti informaciją, leidžiančią išteisinti įtariamąjį arba įrodyti, kad nusikaltimas nepadarėtas.

Kokie yra tyrimo ir ikiteisminio tyrimo etapai? Kas vykdo kiekvieną etapą?

Policija tiria nusikaltimus, nustato jų vykdytojus ir renka įrodymus.

Jeigu policija įtaria, kad padarytas nusikaltimas, ji įspėja karališkąjį prokurorą, kuris nusprendžia:

bylą nutraukti;

tyrimą atlikti pats (parengtinis tyrimas) arba

kreiptis į ikiteisminį tyrimą atliekantį teisėją ir prašyti, kad jis tirtų konkrečių veiksnių, o ne asmenį (ikiteisminis tyrimas).

Karališkojo prokuroro įgaliojimai siauresni negu ikiteisminį tyrimą atliekančio teisėjo. Ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas arba karališkasis prokuroras vadovauja tyrimui ir duoda nurodymus policininkams, atliekantiems paskirtas tyrimo užduotis (apklausa, krata, DNR mėginio paėmimas ir pan.).

Veiksmai baigus tyrimą

Kai atliekamas parengtinis tyrimas, karališkasis prokuroras gali:

bylą nutraukti;

pasiūlyti priimti susitarimą: viešasis ieškinytis nepateikiamas (nekeliamas baudžiamoji byla) sumokėjus tam tikrą pinigų sumą (įprasta procedūra Kelių eismo taisyklių pažeidimo atveju);

pasiūlyti tarpininkauti baudžiamosiose bylose, kai padaromi nesunkūs nusikaltimai: byla nekeliamą, bet nusikaltimą padaręs asmuo turi atlyginti žalą nukentėjusiajam ir prireikus lankyti terapijos ar mokymo kursus;

įtariamajam tiesiogiai įteikti šaukimą atvykti pas teisėją, nagrinėjantį bylą iš esmės;

protokolu pakviesti atvykti į teismą, kuriame nagrinėjama byla: šaukimas į teismą kaltinamajam įteikiamas jį suėmus (ne ilgesniam negu 24 valandų terminui) arba jam atvykus pas karališkąjį prokurorą, kad procedūra būtų pagreitinta.

Taip pat galimas ir kitas variantas: kai atliekamas ikiteisminis tyrimas, byla perduodama prokuratūrai, pateikiančiai galutinius reikalavimus. Paskui kaltinamasis gali perskaityti savo bylą. Jis kviečiamas atvykti į uždarytą kolegiją, kuri, išklausiusi ikiteisminį tyrimą atliekančio teisėjo tyrimo ataskaitą, galima (-as) civilinį ieškinį pareiškusią (-ias) šalį (-is) (nukentėjusiuosius), prokuroro kaltinamąją kalbą ir advokato ginamąją kalbą, gali: grąžinti bylą ikiteisminį tyrimą atliekančiam teisėjui, kad tyrimas būtų papildytas;

arba, jeigu tyrimas išsamus:

atidėti sprendimo priėmimą, jeigu bylą nagrinėjant viešai kaltinamajam galėtų būti padaryta žala;

paskelbti, kad asmuo izoliuojamas socialinės rūpybos įstaigoje, jeigu nusikaltimą jis padarė būdamas labai nestabilios psichinės būklės, todėl veikos metu negalėjo kontroliuoti savo veiksmų, ir vis dar yra tokios būklės;

perduoti bylą kompetentingam teismui (policijos arba baudžiamųjų bylų teismui), kad būtų priimtas sprendimas; jeigu uždaroji kolegija mano, kad veika turi nagrinėti prisiekusiųjų teismas, ji priima nutartį perduoti dokumentus generaliniam prokurorui, nes į prisiekusiųjų teismą gali kreiptis tik kaltinimo kolegija. Kaltinamasis kaltinimo kolegijai apeliacine tvarka turi teisę apskusti tik tam tikrus procedūrinius klausimus.

Vykstant tyrimui ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas arešto orderį gali išduoti tam tikromis sąlygomis:

yra akivaizdžių kaltės įrodymų;

už tiriamą veiką baudžiama ne mažesne negu vienu metų laisvės atėmimo bausme;

iš tikrųjų būtina užtikrinti visuomenės saugumą.

Jeigu didžiausia taikoma bausmė neviršija penkiolikos metų laisvės atėmimo, arešto orderį galima išduoti tik jeigu yra akivaizdžių priešasčių baimintis, kad asmuo pabėgs, pakartotinai nusikals, sieks išvengti teisingumo, sunaikins įrodymus arba slapta susitars su trečiosiomis šalimis.

Kaltinamasis į uždarytą kolegiją atvyksta per penkias dienas nuo arešto orderio išdavimo, paskui – kiekvieną mėnesį, kol ikiteisminis tyrimas baigiamas (jeigu nusikaltimas priskiriamas nesunkiam nusikaltimui, jis atvyksta kas tris mėnesius).

Mano teisės atliekant tyrimą ir ikiteisminį tyrimą

[Policijos areštas ir apklausa \(1\)](#)

[Bylos parengtinis tyrimas \(2\)](#)

[Bylos ikiteisminis tyrimas \(3\)](#)

[Ypatingas atvejis: karamasis kalinimas \(4\)](#)

[Ikiteisminio tyrimo pabaiga \(5\)](#)

[Policijos areštas ir apklausa \(1\)](#)

Kokiais atvejais ir kuriam laikui policija gali mane sulaikyti?

Galite būti sulaikytas užklyptas darantis nusižengimą ar nusikaltimą arba paprašius karališkajam prokurorui ar ikiteisminį tyrimą atliekančiam teisėjui, jeigu yra akivaizdžių kaltės įrodymų. Policija gali sulaikyti ne ilgesniam negu 24 valandų terminui.

Ar man gali būti atlikta kūno apžiūra?

Taip, areštuojant arba jeigu yra pagrindo manyti, kad turite ginklą ar pavojingą daiktą, arba jeigu kyla grėsmė viešajai tvarkai.

Ar policija gali įeiti į mano namus?

Taip, jeigu esate užklyptas darantis nusikaltimą arba davėte savo sutikimą.

Ar gali būti atlikta mano darbo patalpų, automobilio krata?

Taip, kaip ir Jūsų gyvenamosios vietos. Tačiau kai kurių vietų kratos atlikti negalima, o kai kurioms taikoma speciali apsauga: norint atlikti jų kratą turi būti vykdoma atskira procedūra (diplomato, parlamento nario darbo patalpos, profesines paslaptis saugantiems asmenims priklausančios patalpos ir pan.). Automobilio kratą galima atlikti, jeigu yra pagrindo manyti, kad juo naudotasi darant nusikaltimą, vežti ieškomi asmenys, įkalčiai, įrodymai arba viešajai tvarkai pavojingi daiktai.

Ar galiu susisiekti su savo šeimos nariu, draugu, gydytoju, ambasados darbuotoju?

Gydytojas apžiūri to paprašius arba jeigu policininkai mano, kad to reikia. Policininkai nusprendžia, ar leisti skambinti telefonu. Jeigu esate nepilnametis, policininkas kuo greičiau privalo raštu arba žodžiu informuoti tėvus, globėją arba Jumis besirūpinantį asmenį.

Kokios yra mano teisės policijai vykdant apklausą?

Turite teisę tylėti ir neduoti parodymų prieš save, t. y. nebendradarbiauti renkant įrodymus prieš Jus.

Kiekvienos apklausos pradžioje pranešama, kad:

galite prašyti visus pateikiamus klausimus ir savo atsakymus į juos užrašyti taip, kaip jie buvo išdėstyti;

galite prašyti pateikti konkrečią informaciją arba atlikti konkrečią apklausą;

Jūsų parodymai gali būti naudojami kaip įrodymai teisme.

Galite naudotis turimais dokumentais, tačiau dėl to negali būti atidėta apklausa. Per apklausą arba vėliau galite reikalauti, kad šie dokumentai būtų pridėti prie apklausos protokolo arba pateikti teismo kanceliarijai.

Apklausos pabaigoje Jums perskaityti pateikiamas protokolas, nebent prašote, kad jis būtų perskaitytas. Paklausama, ar parodymai neturi būti pataisyti ar papildyti.

Jeigu norite kalbėti ne per procesą vartojama kalba, pakviečiamas prisiekęs vertėjas, parodymai užrašomi Jūsų kalba arba prašoma pačiam užrašyti savo parodymus. Jeigu apklausa vyksta dalyvaujant vertėjui, nurodoma jo tapatybė ir pareigos.

Pranešama, kad gali būti pateikta nemokama apklausos kopija.

Ar prašoma pateikti informaciją apie mano teistumą?

Policijos tarnybos gali naudotis centriniu registru.

Ar man gali padėti advokatas?

Advokatas negali dalyvauti jokiaje apklausoje ir negali su Jumis susitikti, kol esate sulaikytas 24 valandoms.

Bylos parengtinis tyrimas (2)

Tyrimą atlieka karališkasis prokuroras. Parengtinis tyrimas yra tiriamojo pobūdžio: slaptas, rašytinis ir atliekamas netaikant rungimosi principo.

Kokių veiksmų karališkasis prokuroras gali imtis per parengtinį tyrimą?

Išskyrus teisės aktuose numatytas išimtis, per parengtinį tyrimą negali būti imamasi jokių prievartinių veiksmų ir pažeidžiamos asmens teisės ir laisvės. Tam tikromis sąlygomis galima areštuoti turta.

Be visų kitų veiksmų, karališkasis prokuroras gali:

vykti į vietas, kuriose padaryta veika;

apklausti įtariamuosius ir liudytojus arba paprašyti, kad juos apklaustų policija;

nurodyti 24 valandoms sulaikyti asmenį (kai jis nėra užkluptas darantis nusikaltimą);

nurodyti atlikti DNR tyrimą įtariamajam sutikus;

sulaikyti ir konfiskuoti korespondenciją (bet jos neatplėšti);

tam tikromis sąlygomis gauti banko informaciją;

atlikti kratą užklupus asmenį darantį nusikaltimą arba gavus asmens, kuris faktiškai naudojasi patalpomis, sutikimą;

nurodyti taikyti specialius tyrimo metodus, kurie gali būti paremti vien intuicija.

Ką galiu daryti, jeigu atliekant parengtinį tyrimą pažeidžiamos mano teisės?

Pagrįstu prašymu galite prašyti, kad parengtinis tyrimas būtų nutrauktas, kad būtų vykdomas baudžiamosios bylos summarinis procesas, pavyzdžiui, jeigu Jūsų turtas areštuotas kaip įkaltis. Karališkasis prokuroras sprendimą turi priimti per 15 dienų. Jeigu atsakymas nepateikiamas arba jis yra neigiamas, galite pateikti skundą kaltinimo kolegijai.

Šiuo atveju taip pat galite prašyti karališkojo prokuroro leisti Centrinei arešto ir konfiskavimo tarnybai (pranc. *Organe central pour la saisie et la confiscation*) parduoti turtą arba jį susigrąžinti sumokėjus užstatą.

Ar galiu susipažinti su byla?

Kitaip negu atliekant ikiteisminį tyrimą, nėra jokios konkrečios taisyklės, pagal kurią atliekant parengtinį tyrimą bylos šalims leidžiama susipažinti su visa byla arba jos dalimi. Galite prašyti, kad su byla leistų susipažinti karališkasis prokuroras, turintis diskreciją patenkinti tokį prašymą arba jį atmesti.

Ar galiu daryti įtaką bylos baigčiai?

Ne. Karališkasis prokuroras vienas priima sprendimą bylą nutraukti, kreiptis į ikiteisminį tyrimą atliekantį teisėją, šaukimu į teismą arba protokolu nurodyti atvykti į teismą, kuriame byla nagrinėjama iš esmės, arba pasiūlyti taikyti alternatyvų būdą, kad nebūtų pateiktas viešasis ieškinys (susitarimas arba tarpininkavimas: šiuo atveju byla nebus keliama, jeigu sumokėsite baudą arba laikysitės vykdant tarpininkavimą nustatytų sąlygų).

Bylos ikiteisminis tyrimas (3)

Ikiteisminiam tyrimui vadovauja ir jį kontroliuoja ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas, į kurį kreipiasi karališkasis prokuroras arba civilinį ieškinį pateikęs nuo nusikaltimo tariamai nukentėjęs asmuo.

Kokių veiksmų gali imtis ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas?

Jis gali imtis visų veiksmų, kuriuos gali atlikti karališkasis prokuroras, ir plataus masto prievartos priemonių: išduoti arešto orderį, leisti klausytis telefoninių pokalbių, atlikti kratas be sutikimo, taikyti dar platesnius specialius tyrimo metodus ir pan.

Ar ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas privalo mane apklausti?

Ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas apklausti privalo tik tuomet, jeigu išduotas arešto orderis.

Ar teisėjas turi man pranešti, kad iškelta byla?

Iš esmės teisėjas turi Jums pateikti kaltinimus, jeigu yra akivaizdžių kaltės įrodymų. Kaltinimai pateikiami po apklausos arba laišku; pateikus kaltinimus turite teisę prašyti, kad būtų leista susipažinti su baudžiamąja byla ir kad būtų taikomos papildomos ikiteisminio tyrimo priemonės.

Ar teisėjas gali leisti klausytis telefoninių pokalbių?

Taip, laikydamasis labai tikslių teisės aktais nustatytų sąlygų.

Ar galiu prieštarauti tam, kad būtų atlikta krata?

Jūsų gyvenamosios vietos krata gali būti atlikta, jeigu teisėjas pasirašė kratos orderį ir jeigu krata vykdoma 5–21 val., išskyrus tam tikras išimtis.

Ar teisėjas gali fiziškai mane priversti duoti DNR mėginį?

Taip, tam tikromis sąlygomis.

Kokių veiksmų galiu imtis, kai ikiteisminio tyrimo veiksmu pažeidžiamos mano teisės?

Galite prašyti, kad būtų vykdomas baudžiamosios bylos summarinis procesas (žr. skyrelį „Bylos parengtinis tyrimas“).

Ar galiu susipažinti su byla vykstant tyrimui?

Jeigu esate nesulaikytas kaltinamasis, ikiteisminį tyrimą atliekančiam teisėjui skirtu prašymu galite prašyti, kad būtų leista susipažinti su byla; teisėjas gali atsisakyti leisti, bet atsisakymą turi pagrįsti. Jeigu teisėjas atsakymo nepateikia arba pateikia neigiamą atsakymą, galite teikti skundą kaltinimo kolegijai.

Ar galiu prašyti, kad būtų atlikti tam tikri ikiteisminio tyrimo veiksmai?

Taip, neatsižvelgiant į tai, ar esate sulaikytas. Galite to prašyti pateikęs prašymą. Ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas gali atsisakyti prašymą tenkinti, jeigu priemonę laiko nebūtina tiesai įrodyti arba žalinga ikiteisminiam tyrimui. Galima teikti apeliaciją.

Ypatingas atvejis: kardomasis kalinimas (4)

Kaip turi vykti apklausa pas teisėją?

Apklausa turi vykti prieš išduodant arešto orderį, per 24 valandas nuo sulaikymo, kitaip arešto orderis negalios. Per apklausą visų pirma turi būti nustatoma, ar galima išduoti orderį, ir aptariami kaltinimai.

Advokatas dalyvauti negali.

Ar vėliau teisėjas gali mane apklausti?

Galite prašyti, kad Jus apklaustų pakartotinai. Tai vienintelė apklausa, kurioje gali dalyvauti advokatas.

Kada galiu susitikti su advokatu?

Po pirmosios ikiteisminį tyrimą atliekančio teisėjo vykdomos apklausos.

Ar galiu apskusti arešto orderio teisėtumą ar išdavimo motyvus?

Sprendimo sulaikyti pagal arešto orderį apeliacine tvarka apskusti negalite.

Per penkias dienas nuo orderio išdavimo turite atvykti į uždarają kolegiją. Išvakarėse leidžiama susipažinti su byla. Jūs pats arba advokatas galite prašyti paleisti į laisvę.

Klausimą dėl orderio neteisėtumo advokatas gali kelti tik per šį pirmąjį apsilankymą uždarojoje kolegijoje (ir pateikus apeliaciją). Jeigu arešto orderis patvirtinamas, turite teisę teikti apeliaciją. Per 15 dienų turite atvykti į kaltinimo kolegiją. Jeigu šių terminų nesilaikoma, būsite nedelsiant paleistas į laisvę. Patvirtinus arešto orderį sulaikoma vienam mėnesiui (arba trimis mėnesiais). Per kiekvieną teismo posėdį galite užginčyti arešto orderio ir (arba) akivaizdžių kaltės įrodymų teisėtumą. Su byla leidžiama susipažinti likus dviem dienoms iki kiekvieno atvykimo į teismą.

Ar būdamas kalėjime galiu palaikyti ryšius su trečiaisiais asmenimis?

Visada galite palaikyti ryšius su advokatu.

Tačiau ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas gali uždrausti palaikyti ryšius su bet kuriuo kitu asmeniu ne ilgiau kaip tris dienas.

Kada galiu būti paleistas į laisvę?

Paleisti į laisvę bet kada gali ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas arba galite būti paleistas ikiteisminį tyrimą atliekančio teismo sprendimu Jums atvykus į teismą. Galite būti paleistas lygtinai arba sumokėjus užstatą.

Esu kitos šalies pilietis. Ar turiu dalyvauti atliekant ikiteisminį tyrimą?

Arešto orderis gali būti išduotas, jeigu yra pavojus, kad bus siekiama išvengti teisingumo. Ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas arba ikiteisminį tyrimą atliekantis teismas gali paleisti į laisvę sumokėjus užstatą. Sumokėta pinigų suma Jums bus gražinta, jeigu atvyksite į teismą visais proceso etapais. Jeigu leidžiama likti laisvėje, prašoma atvykti į apklausas, daugiausia į bylą iš esmės nagrinėjančią teismą. Ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas lygtinio laikotarpio nutartimi gali nurodyti neišvykti iš šalies. Šių sąlygų taikymas gali būti pratęsiamas kas tris mėnesius. Jas galite apskųsti uždarojoje kolegijoje.

Ikiteisminio tyrimo pabaiga (5)

Kokių veiksmų galiu imtis, jeigu tyrimas vilkinamas?

Po metų galite pateikti pagrįstą skundą kaltinimo kolegijai, kuri tikrins tyrimo eigą.

Ar leidžiama keisti kaltinimus iki teismo proceso pradžios?

Karališkasis prokuroras perskaito teisėjo perduotą bylą ir išdėsto kaltinimus, dėl kurių kaltinamasis, karališkojo prokuroro teigimu, turi atsakyti teisme. Jis taip pat gali nurodyti nutraukti bylą arba prašyti teisėjo atlikti tam tikras papildomas tyrimo užduotis. Šia proga karališkasis prokuroras arba uždaroji kolegija, kuri priima sprendimą dėl bylos baigties, dar gali pakeisti baudžiamosios veikos kvalifikavimą.

Ar prieš pradėdamas teismo procesą galiu prisipažinti kaltu dėl visų arba kai kurių kaltinimų?

Ne, esate laikomas nekaltu, kol bylą iš esmės nagrinėjantis teismas galutiniu sprendimu pripažįsta Jus kaltu.

Kaip byla baigiama nagrinėti?

Uždaroji kolegija, išklausiusi ikiteisminį tyrimą atliekančio teisėjo ataskaitą, civilinį ieškinį pareiškusią šalį, prokurorą ir advokatą, priima sprendimą: gražinti kaltinamojo bylą kompetentingam teismui;

paskelbti apie bylos nutraukimą;

atidėti sprendimo priėmimą: paskelbiama, kad veika nustatyta, bet neskiriama jokia bausmė; teisėjas nustato bausmės vykdymo atidėjimo terminą, kartu gali būti nustatytos sąlygos, kurių reikia laikytis;

taikyti socialinės rūpybos įstatymą (izoliavimas).

Kokias teises turiu šiuo etapu?

Prieš uždarosios kolegijos posėdį galite perskaityti savo bylą ir gauti dokumentų kopijas. Konkrečiu prašymu taip pat galite prašyti atlikti papildomas tyrimo užduotis. Jeigu ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas atsisako jas atlikti, turite teisę pateikti skundą kaltinimo kolegijai.

Ar galiu teikti apeliaciją?

Nutarties perduoti bylą kompetentingam teismui apeliacine tvarka apskųsti negalite, nebent yra padarytas pažeidimas, nesiimta tam tikrų veiksmų arba yra pagrindas paskelbti negaliojančiais ikiteisminio tyrimo veiksmą, įrodymų gavimą arba nutartį perduoti bylą kompetentingam teismui, jeigu nurodote nepriimtino arba viešojo ieškinio panaikinimo pagrindą.

Ar galiu būti kaltinamas padaręs nusikaltimą, dėl kurio jau buvau patrauktas atsakomybėn kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje?

Iš esmės ne.

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Kur vyks teismo procesas?

Policijos teismas kompetentingas nagrinėti lengviausius pažeidimus, už kuriuos baudžiama 1–25 EUR bauda (Kaimo kodekso pažeidimus ir pan.), ir visus Kelių eismo taisyklių pažeidimus (eismo įvykius, kai yra žuvusiųjų, ir pan.);

baudžiamųjų bylų teismas kompetentingas nagrinėti nesunkiems nusikaltimams priskiriamus nusikaltimus (kai iš karto galima nustatyti lengvinančias aplinkybes);

prisiekusiųjų teismas kompetentingas nagrinėti sunkiausių nusikaltimų (kai negalima arba nesiekama nustatyti lengvinančių aplinkybių).

Ar teismo procesas yra viešas?

Iš esmės teismo procesas yra viešas ir byla nagrinėjama salėje, į kurią gali patekti visi (byla besidomintys asmenys ir žurnalistai), nebent tai draudžiama dėl saugumo.

Jeigu byla susijusi su morale (išžaginimas ir pan.), galite teismo prašyti rengti uždarą posėdį, t. y. į posėdžių salę leisti patekti tik tiems asmenims, kurie susiję su byla.

Jeigu svarstomas klausimas dėl nusikaltėlio, neatsakančio už savo veiksmus, nes jo psichinė būklė labai nestabili, izoliavimo, šis asmuo gali prašyti klausimą nagrinėti uždarame posėdyje, o prokuratūra gali tam prieštarauti.

Kas nagrinės bylą?

Profesionalūs teisėjai policijos arba baudžiamųjų bylų teisme. Tačiau prisiekusiųjų teisme sprendimą dėl kaltinamojo kaltės priima vien dvylika prisiekusiųjų. Paskui su trimis teisėjais jie priima sprendimą dėl bausmės.

Ar per teismo procesą gali būti pakeisti kaltinimai?

Prokuroras ir teisėjas veikia, kuria esate kaltinamas, gali vertinti skirtingai. Pavyzdžiui, jeigu išdaužėte automobilio stiklą, prokuroras gali kaltinti bandymu apvogti, nors iš tikrųjų ketinate tik išdaužti stiklą. Teisėjas veikia gali kvalifikuoti kitaip ir vertinti ją kaip turto sugadinimą. Tačiau jis turi Jus apie tai įspėti, kad galėtumėte apsiginti pagal šį naują pagrindą.

Kas būna, jei per teismo procesą prisipažįstu kaltu dėl kai kurių ar visų man pareikštų kaltinimų?

Bausmė savaime nesumažinama.

Kokios yra mano teisės vykstant teismo procesui?

Ar privalau dalyvauti teismo procese? Ar man reikia dalyvauti visame procese?

Jums visada gali atstovauti advokatas. Išimties tvarka prieš teismą asmeniškai turite stoti tik tuomet, jeigu teismas taip nusprendžia nutartimi, kurią jis turi įpareigoti įteikti Jums prieš posėdį.

Ar teismo procesas gali vykti man nedalyvaujant?

Jeigu nedalyvausite teismo procese arba Jums neatstovaus advokatas, kad atsakytumėte į kaltinimus, procesas vyks be Jūsų ir būsite nuteistas už akių.

Ar galiu dalyvauti naudojant vaizdo nuotolinio perdavimo priemones, jei gyvenu kitoje valstybėje narėje?

Ne.

Ar man bus užtikrintas vertimas žodžiu, jei nesuprasiu teisme vartojamos kalbos?

Taip.

Ar privalau turėti advokatą?

Ne, nebent bylą nagrinėja prisiekusiųjų teismas.

Ar man bus skirtas advokatas?

Taip, tam tikromis sąlygomis (žr. [1 suvestinę](#)).

Ar galiu pakeisti advokatą?

Taip, net ir nepaaiškinęs savo sprendimo.

Ar galiu pasisakyti bylą nagrinėjant teisme?

Taip.

Ar privalau pasisakyti bylą nagrinėjant teisme?

Tai neprivaloma.

Kokie bus padariniai, jei bylą nagrinėjant teisme nesisakysiu tiesos?

Turite teisę neduoti parodymų prieš save ir taikyti tokią gynybos strategiją, kokią norite. Taip pat turite teisę tylėti.

Kokios yra mano teisės, susijusios su man nepalankiais įrodymais?

Ar galiu ginčyti man nepalankius įrodymus?

Taip.

Kaip?

Per posėdį galite teisėjo prašyti atlikti kitus tyrimus.

Kodėl?

Kad būtų įrodyta, jog kaltinimas neįtikinamas.

Kokių sau naudingų įrodymų galiu pateikti?

Galite pateikti bet kokius dokumentus, prašymą atlikti pakartotinę ekspertizę, apklausti naują liudytoją ir pan.

Ar galiu naudotis privataus detektyvo paslaugomis sau naudingiems įrodymams rinkti?

Taip.

Ar tokie įrodymai priimtini?

Taip.

Ar galiu prašyti liudytojų liudyti mano naudai?

Taip.

Ar aš arba mano advokatas galime pateikti klausimų kitiems bylos liudytojams?

Taip, tarpininkaujant policijai arba teisėjui.

Ar aš arba mano advokatas galime ginčyti jų teiginius?

Taip.

Ar atsižvelgiama į informaciją apie mano teistumą?

Taip.

Kokią informaciją?

Įsiteisėjusius nuosprendžius.

Kokios sąlygos taikomos? Kokiu etapu atsižvelgiama?

Dėl šių nuosprendžių galima padvigubinti didžiausią bausmę ir neleisti taikyti naudingų priemonių.

Ar atsižvelgiama į ankstesnius nuosprendžius, priimtus kitoje valstybėje narėje?

Taip, jie gali būti perduoti teisėjui.

Kas vyksta teismo proceso pabaigoje?

Kuo gali baigtis bylos nagrinėjimas teisme?

Kaltinimai pripažįstami nepriimtinais, jeigu buvo pažeista svarbi taisyklė. Tačiau galima pradėti naują procesą.

Priimamas išteisinamasis nuosprendis, jeigu nėra pakankamų Jūsų kaltės įrodymų ir nekyla jokių pagrįstų abejonų.

Priimamas apkaltinamasis nuosprendis.

Jeigu priimamas apkaltinamasis nuosprendis, teisėjas renkasi vieną iš penkių galimybių, atsižvelgdamas į nusikaltimų pobūdį ir Jūsų teistumą:

skiria laisvės atėmimo bausmę;

skiria sankciją, pagal kurią įpareigoja atlikti tam tikrą darbą: per vienus metus turi būti neatlygintinai atliktas visuomenei naudingas darbas; jeigu šis darbas neatliekamas, skiriama laisvės atėmimo bausmė arba bauda;

skiria baudą;

atideda nuosprendžio vykdymą arba jo priėmimą, kartu nustatydamas 1–5 metų bandomojo laikotarpio sąlygas (nebusikalsti, lankyti mokymo kursus, nebesilankyti tam tikrose vietose ir pan.) arba jų nenustatydamas;

paprastai paskelbia, kad asmuo pripažįstamas kaltu.

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo bylą nagrinėjant teisme?

Nukentėjusysis gali pasisakyti dėl su juo susijusios veikos ir prašyti sumokėti piniginę kompensaciją.

Kaip?

Žodžiu arba pateikti rašytinį prašymą.

Kokiu etapu?

Per posėdį, iškart po to, kai Jus apklausia teisėjas.

Išsamesnė informacija pateikiama [nukentėjusiųjų teisių suvestinėse](#).

Susijusios nuorodos

[Teismų adresai](#)

[Teisingumo ministerijos interneto svetainė](#)

[Kalėjimų adresai](#)

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([nl](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

4. Mano teisės teismui priėmus sprendimą

Ar galiu apskųsti sprendimą?

Ar galiu nesutikti su bausme ir apskųsti byloje paskelbtą sprendimą?

Jeigu nedalyvavote teismo procese arba Jums neatstovavo advokatas, sprendimas priimamas už akių. Visuomet galima teikti specialų skundą – prieštaravimą. Taip pat galima teikti apeliaciją.

Jeigu sprendimas priimtas Jums dalyvaujant, jis yra pagrįstas rungimosi principu. Apeliaciją numatyta teikti tik tuomet, jeigu sprendimą priėmė teismas (pranc. *tribunal*). Taigi negalima teikti apeliacijos dėl Apeliacinio teismo (pranc. *cour d'appel*) ir prisiekusiųjų teismo (pranc. *cour d'assises*) sprendimų.

Kaip ir kam galima apskųsti?

Jeigu esate sulaikytas, prieštaravimas ir apeliacija gali būti teikiami kalėjimo raštine. Jeigu esate laisvėje, prieštaravimas pateikiamas per teismo antstolį, o apeliacija turi būti pateikta sprendimą priėmusio teismo (pranc. *tribunal*) kanceliarijai.

Per kokį terminą galima apskųsti?

Skundas turi būti pateiktas per penkiolika dienų.

Prieštaravimo pateikimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos po tos, kurią sužinoma apie rašytinio sprendimo įteikimą (dokumento įteikimas).

Apeliacijos pateikimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos po teismo posėdžio, kuriame priimtas sprendimas, dienos.

Kokie yra skundo motyvai?

Nesutikimas su nustatytais faktinėmis aplinkybėmis arba teisiniais motyvais.

Kas būna apskundus?

Kas būna, jeigu teikdamas skundą esu kalėjime?

Jeigu skundas susijęs su byla, dėl kurios esate sulaikytas ir nuteistas laisvės atėmimo bausme, kalėjime liksite tol, kol bus paskelbtas naujas sprendimas.

Vykstant šiam naujam procesui gali būti teikiamas prašymas paleisti į laisvę už užstatą.

Jeigu esate sulaikytas dėl kitos bylos, skundas Jūsų buvimui kalėjime įtakos neturės.

Kiek reikia laiko, kad skundas būtų išnagrinėtas?

Prieštaravimas pateikiamas nagrinėti teismo posėdyje per penkiolika dienų nuo skundo gavimo, jeigu esate laisvėje, arba per tris dienas, jeigu esate sulaikytas. Apeliacija išnagrinėjama ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo jos gavimo.

Ar skunde galiu pateikti naujų įrodymų?

Taip.

Kokios taisyklės yra taikomos?

Taikomos tokios pat taisyklės kaip ir bylą nagrinėjant pirmajam teisėjui (žr. [3 suvestinę](#)).

Kaip vyksta teismo posėdis, kuriame nagrinėjamas skundas?

Teisėjas pirmiausia nagrinėja, ar skundas pateiktas laiku, paskui dar kartą nagrinėja pateiktas faktines aplinkybes ir galimą bausmę, kuri turi būti paskelbta.

Koks gali būti teismo sprendimas?

Kas vyksta, jeigu skundas patenkinamas arba atmetamas?

Jeigu skundas (prieštaravimas arba apeliacija) patenkinamas, yra dvi galimybės:

ieškiny paskelbiamas nepriimtiniu arba esate išteisinamas ir, jeigu buvote sulaikytas, nedelsiant paleidžiamas;

esate nuteisiamas mažesne bausme.

Jeigu skundas atmetamas,

prieštaravimo atveju skirta bausmė patvirtinama, bet niekada nedidinama;

apeliacijos atveju bausmė gali būti patvirtinama arba padidinama.

Ar suteikiama teisė apskųsti aukštesne instancija ir (arba) kita instancija priimtą sprendimą?

Apeliaciją dėl teismo (pranc. *tribunal*) priimto sprendimo dėl prieštaravimo galima pateikti apeliaciniam teismui. Kasaciją dėl sprendimo dėl apeliacijos, pateiktos apeliacinio teismo kanceliarijai, per penkiolika dienų galima pateikti kasaciniam teismui. Dėl šios kasacijos nuosprendžio vykdymas neatidedamas.

Kokiomis aplinkybėmis teikiama kasacija?

Kasacija yra pagrįsta tik tuomet, jeigu pažeista teisė arba procedūra.

Jeigu pirmasis sprendimas buvo neteisingas, ar man bus atlyginta žala?

Taip, jeigu nagrinėjant šią bylą buvote sulaikytas.

Kokia žala atlyginama?

Kompensuojama dėl sulaikymo patirta žala.

Kaip?

Pateikiamas rašytinis prašymas Federalinei viešajai teisingumo tarnybai.

Jeigu mano skundas patenkinamas, ar nuosprendis bus įtrauktas į informaciją apie teistumą?

Ne.

Kada nuosprendis įsiteisėja?

Jeigu per penkiolika dienų nuo pranešimo apie už akių priimtą nuosprendį nepateikiamas joks prieštaravimas.

Jeigu per 25 dienas nuo nuosprendžio paskelbimo nepateikiama jokia nei Jūsų, nei prokuratūros apeliacija.

Esu kitos valstybės narės pilietis; ar galiu būti perduotas šiai valstybei narei pasibaigus teismo procesui Belgijoje?

Taip.

Ar perduodama savaime?

Ne, visada reikia gauti Belgijos ir kitos valstybės sutikimą.

Kokiomis aplinkybėmis?

Pirmasis atvejis. Belgijoje paskelbtą nuosprendį, kuriuo skiriama ne mažesnė negu šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė ir kurio negalima apskųsti, norima įgyvendinti Jūsų kilmės šalyje (taip pat žr. skyrelį [Teisingumas nuo A iki Z](#)):

a) Jūs su tuo sutinkate ir esate perduodamas tik tuo atveju, jeigu turite leidimą gyventi Belgijoje (žr. [Europos konvencija](#));

b) esate perduodamas be savo sutikimo, jeigu neturite arba nebeturite leidimo gyventi Belgijoje (žr. [Europos konvenciją](#)) arba jeigu Belgija išdavė **Europos arešto orderį** Jums suimti, kartu suteikdama garantiją, kad būsite perduotas kilmės šaliai.

Antrasis atvejis. Esate perduodamas be savo sutikimo, kad būtumėte teisiamas kilmės šalyje pagal valstybės, kurios pilietis esate, išduotą **Europos arešto orderį**. Jeigu dar turite atlikti bausmę Belgijoje, Belgija, norėdama Jus perduoti kilmės valstybei, gali palaukti, kol atliksite bausmę, arba gali perduoti tam tikram laikui, kad būtumėte teisiamas toje valstybėje, gavusi garantiją, kad paskui būsite perduotas Belgijai atlikti jos skirtos bausmės. Jeigu nuolatinė gyvenamoji vieta yra Belgijoje, galite prašyti Belgijos Jus perduoti, jei vėliau būsite perduotas Belgijoje atlikti užsienyje skirtos bausmės.

Trečiasis atvejis. Esate perduodamas be savo sutikimo, kad kilmės šalyje atliktumėte bausmę, paskelbtą pagal valstybės, kurios pilietis esate, išduotą **Europos arešto orderį**. Jeigu dar turite atlikti bausmę Belgijoje, prieš perduodama Jus kilmės šaliai Belgija palauks, kol atliksite bausmę. Jeigu Jūsų nuolatinė gyvenamoji vieta yra Belgijoje, galite prašyti Belgijos atsisakyti vykdyti arešto orderį, kad galėtumėte bausmę atlikti Belgijoje, o ne savo kilmės šalyje.

Ar galiu apskųsti sprendimą perduoti mane kitai valstybei?

Taip, nebent savo noru sutikote būti perduotas ir buvo leista perduoti.

Jeigu esate perduodamas tam, kad Belgijoje skirtą bausmę atliktumėte savo kilmės valstybėje narėje (pirmasis atvejis), per šešiasdešimt dienų **Valstybės tarybai** galite pateikti ieškinį dėl panaikinimo ir ieškinį dėl vykdymo sustabdymo, taip pat galite pateikti teisminį ieškinį **laikinąsias apsaugos priemones** skubos tvarka **taikantiems teisėjui**.

Igyvendindamas kilmės šalies išduotą Europos arešto orderį (antrasis ir trečiasis atvejai) **ikiteisminį tyrimą atliekantis teisėjas** atlieka pirmąjį tikrinimą; penkiolika arešto parų jo veiksams vadovauja **uždaroji kolegija**. Per 24 valandas nuo uždarosios kolegijos nutarties paskelbimo gali būti pateikta **apeliacija kaltinimo kolegijai** (žr. [3 suvestinė](#)). Per 24 valandas nuo kaltinimo kolegijos sprendimo priėmimo taip pat gali būti pateikta kasacija kasaciniam teismui.

Ar mane galima dar kartą teisiti dėl to paties nusikaltimo, jei esu nuteistas Belgijoje?

Ne.

Informacija apie kaltinimus ir (arba) nuosprendį

Ar informacija apie nuosprendį ir su juo susijusius kaltinimus įtraukiama į informaciją apie mano teistumą?

Taip.

Kaip ir kur ši informacija saugoma?

Ji saugoma duomenų banke, vadinamame centriniu nuosprendžių registru, kurį administruoja Federalinė viešoji teisingumo tarnyba.

Kiek laiko ji saugoma?

Nuosprendžiai, kuriais skirtos policijos sankcijos (1–7 dienos laisvės atėmimo, 1–25 EUR baudos, sankcijos, pagal kurias įpareigojama 20–45 valandas dirbti tam tikrą darbą), teistumo (neteistumo) pažymoje nebenurodomi po trejų metų.

Kiti nuosprendžiai įrašomi visam laikui. Tačiau vykdant reabilitacijos procedūrą galima pasiekti, kad jie būtų išbraukti.

Ar informacija gali būti saugoma be mano sutikimo?

Taip.

Ar galiu skųstis dėl to, kad ši informacija saugoma?

Ne.

Kas gali susipažinti su informacija apie mano teistumą?

Teismai ir policija su ja gali susipažinti be apribojimų.

Informacijos apie teistumą nereikia painioti su teistumo (neteistumo) pažyma, kurios gali reikalauti kai kurios valdžios institucijos arba tam tikri privatūs asmenys (darbdaviai ir pan.) ir kurioje nenurodomi visi į informaciją apie teistumą įtraukti duomenys. Pavyzdžiui, paprasti kaltės pripažinimai, ne ilgesnis negu šešių mėnesių laisvės atėmimas ir ne didesnės negu 500 EUR baudos arba dėl Kelių eismo taisyklių pažeidimų skirtos baudos, nesusijusios su teisės vairuoti atėmimu ilgiau negu trejus metus, teistumo (neteistumo) pažymoje nebenurodomi praėjus trejiems metams ir 25 dienoms nuo nuosprendžio paskelbimo. Be to, šioje pažymoje niekada nenurodoma, kad nuosprendžio priėmimas atidėtas paprastai arba nustačius bandomąjį laikotarpį.

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([nl](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

5. Nesunkūs pažeidimai

Kaip nagrinėjami nesunkūs Kelių eismo taisyklių pažeidimai?

Jeigu vietos policija nustato, kad pažeistos Kelių eismo taisyklės, protokole nurodytos transporto priemonės savininkui ji gali nusiųsti užpildyti formą, kad sužinotų eismo įvykio metu vairavusio asmens tapatybę. Paskui karališkasis prokuroras gali pasiūlyti sudaryti susitarimą, kad nebūtų iškelta baudžiamoji byla, – banko pavedimu Fiskalinei pridėtinės vertės mokesčio, registro ir turto administracijai sumokėti tam tikrą pinigų sumą.

Sumokėjus šią sumą nereikia vykti į policijos teismą, taigi neskiriama didesnė bauda ir nereikia mokėti papildomų teismo išlaidų.

Tačiau sudaręs susitarimą pripažįstate savo kaltę ir atsakomybę dėl galimų nukentėjusiųjų, jeigu dėl Jūsų pažeidimo kitam eismo dalyviui padaryta žala.

Kas nagrinėja tokius pažeidimus?

Siūlyti sudaryti šiuos susitarimus įpareigota kompetentingos policijos teismo prokuratūra. Fiskalinės administracijos Baudų skyrius tvarko atliktų mokėjimų apskaitą ir apie juos praneša prokuratūrai.

Kokia tvarka taikoma?

Pasiūlymas sudaryti susitarimą pažeidėjui pateikiamas registruotu laišku arba policijos pareigūno įteikiamu pranešimu. Mokėjimo terminas yra nuo penkiolikos dienų iki trijų mėnesių, išimties atvejais – net iki šešių mėnesių.

Ar taikomos sankcijos?

Jeigu mokėjimas neatliekamas arba atmetamas pasiūlymas sudaryti susitarimą, prokuratūra kviečia pažeidėją į policijos teismą, kad pagal įstatymą jam būtų skirta sankcija (bauda, laisvės atėmimas, teisės vairuoti atėmimas).

Ar dėl tokių pažeidimų yra traukiami atsakomybėn kitų valstybių narių piliečiai?

Taip.

Kaip?

Pažeidimą nustatęs policininkas pasiūlo sudaryti susitarimą.

Atsisakius jį sudaryti jis gali reikalauti tuojuo pat sumokėti mažiausią teisėtą baudą, o jeigu ji nesumokama, nedelsiant yra konfiskuojama protokole nurodyta transporto priemonė.

Jeigu atsisakoma sudaryti susitarimą, nurodyta suma gali būti sumokėta arba išskaičiuota policijos teismui priėmus sprendimą.

Kaip nagrinėjami kiti nesunkūs pažeidimai?

Nepilietiško elgesio atvejus (susijusius su rinkliavomis už automobilių stovėjimą ir švara viešose vietose) administruoja komunos valdžios institucija. Jeigu nesumokate nustatytos sumos, vietos taikos teisėjas gali patraukti Jus atsakomybėn.

Padarius pažeidimą, susijusį su socialine sritimi, mokesčiais, futbolo rungtynių saugumu, geležinkelių transportu, kitu viešuoju transportu ir panašiomis sritimis, specialioms valdžios institucijoms leidžiama rinkti administracines baudas. Įvairius teisinius ieškinius nagrinėja civilinių bylų teismo teisėjas.

Ar šie pažeidimai nurodomi informacijoje apie mano teistumą?

Nuosprendžiai, susiję su Kelių eismo taisyklių pažeidimais, į informaciją apie teistumą yra įtraukiami. Į šią informaciją neįtraukiamos administracinės baudos ir baudos, susijusios su futbolo įstatymu.

Paskutinis naujinimas: 20/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.